

Collegevoorstel

Onderwerp	Plan van Aanpak Ruimtelijke Ontwikkelstrategie Twente
Eenheid/team	SO Stedelijke Ontwikkeling
Zaakkenmerk	Z/25/240888
Documentkenmerk	D/25/753612
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	J. Hinnen
Datum vergadering	

Toelichting voor de openbare besluitenlijst

In november 2024 is besloten dat Rijk en regio Twente samen een verstedelijkingsstrategie voor Twente gaan maken: de Ruimtelijke Ontwikkelstrategie Twente. Om te komen tot deze verstedelijkingsstrategie is een plan van aanpak opgesteld door het Rijk en de regio: provincie Overijssel, waterschap Vechtstromen en de 14 Twentse gemeenten. We werken dit jaar en volgend jaar met bovengenoemde partijen aan de hand van de plan van aanpak aan een ruimtelijke ontwikkelstrategie. Dit is een verhaal vanuit de regio Twente met het oog voor de aanliggende regio's. Het bevat een strategie tot 2050 met een doorkijk naar 2100 en is integraal.

In het plan van aanpak is uitgewerkt hoe deze strategie wordt opgesteld, inclusief de doelstelling, aanpak, governance en benodigde middelen. Het college heeft besloten in te stemmen met het plan van aanpak, incidenteel middelen beschikbaar te stellen voor de jaren 2025 en 2026 en Hengelo aan te wijzen als budgethouder. De gemeenteraad wordt hierover geïnformeerd via een raadsbrief.

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met het "Plan van aanpak verstedelijkingsstrategie Twente, Ruimtelijke ontwikkelstrategie Twente" (D/25/754157).
2. Voor de uitvoering van het plan van aanpak verstedelijkingsstrategie Twente, Ruimtelijke ontwikkelstrategie Twente, vanuit het programma Stedelijke Ontwikkeling,

in totaal € 102.000,- beschikbaar te stellen voor een periode van 2 jaar, tot en met 2026.
3. De raad over het plan van aanpak te informeren via bijgaande raadsbrief (D/25/754153).
4. De gemeente Hengelo aan te wijzen als budgethouder voor deze middelen en dat te bevestigen via de bijgevoegde volmacht (D/25/754155).

Burgemeester besluit:

1. De gemeente Hengelo aan te wijzen als budgethouder voor deze middelen en dat te bevestigen via de bijgevoegde volmacht (D/25/754155).

Inleiding

In november 2024 besloten Rijk en regio (provincie Overijssel, waterschap Vechtstromen en de 14 Twentse gemeenten) om samen een verstedelijkingsstrategie voor Twente te maken. Deze verstedelijkingsstrategie heeft de naam: Ruimtelijke ontwikkelstrategie Twente (hierna te noemen: ROS). De ROS verkent een schaalsprong in Twente tot 2050. (Een schaalsprong betekent een versnelde en grootschalige groei of uitbreiding van stad of regio.) Een Twente dat tot 2050 met meer dan 100.000 inwoners groeit en met minstens 69.000 nieuwe woningen. Met deze schaalsprong wordt de regio veerkrachtiger, wordt talent vastgehouden, blijft de beroepsbevolking op peil, blijven voorzieningen in stand (en worden waar nodig voorzieningen versterkt) en wordt de economische kracht van Twente vergroot.

Het Rijk en de regio hebben in een Plan van aanpak aangegeven hoe tot een ruimtelijke ontwikkelstrategie te komen. De strategie is tot 2050 met een doorkijk naar 2100 en is integraal. Daarnaast bevat het Plan van aanpak een doel, de scope, het eindbeeld, de werkwijze, de governance, de planning en de middelen die hiervoor nodig zijn.

De ROS is een eerste product in een serie van drie producten:

1. De Ruimtelijke ontwikkelstrategie Twente: een gezamenlijke strategie waarin de stappen staan om te komen tot een schaalsprong.
2. In de uitvoeringsagenda komen concrete uitvoeringsprojecten en zaken die verder moeten worden onderzocht in het kader van de schaalsprong.
3. Een investeringsagenda waar Rijk en regio afspreken waarin gezamenlijk opgetrokken en geïnvesteerd gaat worden om de schaalsprong te realiseren. Ook wordt gekeken naar welke bovengemeentelijke of regionale investeringen nodig zijn voor de schaalsprong en een toekomstbestendig Twente.

ROS verbonden met NPVR (voorheen de kansenagenda)

ROS Twente is een verdiepend spoor dat naast het Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR) loopt, maar er ook sterk mee is verweven. De Twentse schaalsprong die wordt verkend in de ROS is belangrijk voor het behalen van de doelen van de NPVR. De schaalsprong draagt uiteindelijk bij aan het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving, de bereikbaarheid van voorzieningen en een kansrijke toekomst voor inwoners.

Beoogd effect

Met de Ruimtelijke ontwikkelstrategie verkent de regio Twente samen met het Rijk wat nodig is om tot een schaalsprong te komen in Twente. Ook wordt duidelijker waar we samen met het Rijk kunnen optrekken om die schaalsprong te maken. Op de langere termijn draagt de schaalsprong bij aan een toekomstbestendig Twente.

Argumenten voor

1.1 Het Plan van aanpak is de basis voor de samenwerking tussen Rijk en regio

Het Plan van aanpak bevat het doel, de scope, de werkwijze, de planning, de governance en de middelen om te komen tot een Ruimtelijke Ontwikkelstrategie voor Twente. Het Plan van aanpak biedt houvast voor de stappen die we nemen en afspraken die we maken met regio en Rijk. Het is ook een belangrijke stap om het Rijk, de hele regio (de 14 Twentse gemeenten, het Waterschap en de provincie Overijssel) te verbinden aan dit traject.

1.2 Een gedragen Ruimtelijke ontwikkelstrategie voor Twente

Om te komen tot een integrale, gedragen Ruimtelijke ontwikkelstrategie voor Twente is het van belang een proces te doorlopen. De planning is voorlopig en sluit aan bij de beslismomenten van het Rijk. We gaan stapsgewijs verkennen hoe er tot een gedragen strategie voor Twente gaan komen. Tijdens dit proces wordt er ruimte ingebouwd voor leren onderweg.

1.3 Governance ROS Twente

Voor het Plan van aanpak is eenzelfde governance afgesproken als voor de Ruimtelijke Stedelijke Investeringsagenda (RSIA), waarbij Almelo inspraak heeft in het opstellen van de Ruimtelijke ontwikkelstrategie. Op bestuurlijk niveau zijn twee bestuurders vertegenwoordigd vanuit de 14 Twentse gemeenten. Bestuurlijke afstemming vindt plaats in het Bestuurlijk overleg sociale structuurversterking (BOSS), waarbij de ROS een vast onderdeel is van de agenda. De BOSS zorgt voor een bestuurlijke afvaardiging richting het Rijk.

2.1 Beschikbaar stellen Programmagelden Stedelijke Ontwikkeling

Voor de uitvoering van het plan van aanpak verstedelijkingsstrategie Twente, Ruimtelijke ontwikkelstrategie Twente, vanuit het programma Stedelijke Ontwikkeling, in totaal € 102.000 beschikbaar te stellen voor een periode van 2 jaar, tot en met 2026.

3.1 De raad te informeren

Met bijgevoegde raadsbrief wordt de raad geïnformeerd over de volgende stap in de realisatie van de verstedelijkingsstrategie. Op 9 april jl. heeft er inzake dit onderwerp een beeldvormend beraad plaatsgevonden, de contourennotitie omgevingsvisie en een presentatie "op weg naar 2050-een ruimtelijke verkenning".

4.1 De ROS sluit aan bij de visie en ambities van het Programma Stedelijke Ontwikkeling (SO)

Binnen het programma SO is de visie dat Almelo een toekomstbestendige en onderscheidende centrumstad is met blijvende aantrekkingskracht vanuit de regio. Dit uitgangspunt wordt ook ingebracht in de ROS.

4.2 Gemeente Hengelo vervult kassiersfunctie voor alle samenwerkingspartners.

Vanuit praktisch oogpunt verzorgt Hengelo in 2025 en 2026 voor de inning van middelen voor de ROS voor de hele regio (gemeenten, waterschap en provincie) en doet uitgaven voor de ROS vanuit deze middelen. Het college geeft hiervoor mandaat aan gemeente Hengelo. Hiervoor wordt een volmacht verleend door alle betrokken partijen.

Kanttekeningen

1.1 Gemeenteraadsverkiezingen

Tijdens het proces van de Ruimtelijke ontwikkelstrategie voor Twente zijn de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026. De huidige gemeenteraad en de toekomstige gemeenteraad worden betrokken bij belangrijke mijlpalen in het proces. Er wordt gezorgd voor eenduidige overdrachtdossiers voor de nieuwe gemeenteraden en de nieuwe colleges.

Kosten, opbrengsten en dekking

De kosten voor de ROS worden door 17 partijen gedragen: het Rijk, de Provincie Overijssel, het Waterschap Vechtstromen en de 14 Twentse gemeenten. De ROS bevat een ruimtelijke strategie voor een toekomstbestendig Twente. De hele regio heeft belang bij de ROS en draagt daarom bij. Voor de uitvoering van het plan van aanpak verstedelijkingsstrategie Twente, Ruimtelijke ontwikkelstrategie Twente, wordt vanuit het programma Stedelijke Ontwikkeling, in totaal € 102.000,- beschikbaar gesteld voor een periode van 2 jaar, tot en met 2026. Dit betreft alleen de werkzaamheden rondom het opstellen van de verstedelijkingsstrategie.

Uitvoering

Komend jaar wordt de Ruimtelijke ontwikkelstrategie voor Twente verder uitgewerkt, in 2026 afgerond en voorgelegd in het bestuurlijk overleg leefomgeving (BOL) of het bestuurlijk overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) van 2026. Op basis van de Ruimtelijke ontwikkelstrategie werken we als regio met het Rijk verder aan een uitvoeringsagenda en uiteindelijk een investeringsagenda.

Bijlage(n)

- Plan van aanpak ROS 4 april 2025 (D/25/754157)
- Mandaat- en volmachtsbesluit ROS Twente (voor de budgethouder Hengelo) (D/25/754155)
- Brief aan de raad plan van aanpak ROS (D/25/754153)

Procesinformatie

- Intern overleg

Het voorstel is tot stand gekomen na bespreking met het interne programmateam ROS.

- Afstemming met portefeuillehouder

Het voorstel is afgestemd met portefeuillehouders tijdens het programmaoverleg van 19 mei 2025.

- Directie-advies

Voorstel is afgestemd met algemeen directeur en adjunct directeur op 19 mei 2025.

Communicatie over het besluit

Regulier.